

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 71

Lýsingarprisur fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 22. desember 1951

Bláðið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

25. Arg.

ÚTISETI komin

Árbók Føroyingafelags í Keypmannahavn. Útiseti er komin.

Av innihaldinum kann nevast: Tvar yrkingar — Bárur og Steinari — eftir Karsten Hoydal, brot úr skaldsögu eftir Martin Joensen. Dáin og deyðakomin eftir Regin Dahl, Veitshugávan halga kemur til menniskjuna, skrivað av Knud Rasmussen og týtt til føroyskt av Mortan Nolsøe.

Jacob Jacobsen hevur áhugaverda grein um Guttorm lögmann og Chr. Matras um nýan Guttorm í Múla í sígu og skrivt.

Ole Jacobsen skrivur um at skaldið Heðin Brú varð 50 ár og Jón Helgason hevur langa grein um kongsbókina í Føroyum.

Annars er eisini annað forvitnisligt og áhugavert, og er Útiseti ein bók, ið verd er at onga sær til jólalesur.

Fíggarætlan

Tórshavnar býráð hevur broytt roknskaparárið til at galda frá 1 apríl til 30 mars. Tessvegna er gjörd serstök fíggarætlan fyri komandi januar ársfjórðing. Henda fíggarætlan varð samtykt týskvöldið og er uppá 123.000 kr.

20 mál avgreidd

Í útvarpinum mikukvöldið greiddi Knút Wang, blaðstjóri, frá, at tingið til tá hevði avgreitt 20 mál, meðan ein hópur av málum var eftiri enn.

Tey málini eru flest all smámál, við undantak av nøkrum heilt fáum. Tey, ið eftir eru, eru fyri ein stóran part stórmál og av stórum týðningi.

Sýslumannsembætið

Til sýslumannsembætið í Fuglafirði eru nógvir umsóknir, teirra millum Jákup í Jákupsstovu, sýslumannsfulltrúi í Sörvági, boðaði føroyska útvarpið frá mikukvöldið.

Útróðurin

Seinni tíðina hevur víðrað illa, so sjáldan hevur verið farandi út um oyggjarendarnar. Hevði víðrað, hevði eitt sindur verið at fingið. Í seinasta viku fekk Barið úr Klakksvík 8000 pund á 10 stömpum. Annars hövdu bátarnir frá 2—1000 pund leygardagin og frá 2500—5000 pund mánadagin. Dragasund siglir niður við hýsuni.

Kaffitollurin hækkaður

Ein av jólagávum landstýrisins í ár var hin nýggi eykatollurin á ymskjar brúksvörur, m. a. kaffivörur.

Hakkanin er henda:

Rákaffi frá 26 oyru til 330 oyru fyri kg. Brent, malið ella ómalið kaffi frá 32 oyru til 100 oyr. fyri kg. Tilsetningur frá 20 oyru til 70 oyru kg. Slíkt eru jólagávur.

Eftir jólatorvi

Tey vilja altíð hava gott torv til jólíni, so eg velji alt tað svarta burtúr. Hetta slagdið veit eg er sum kol. Tað geisar og brimar í einum komfýri. Kúkurnar skulu hava gott brenni, og tað er góður siður at royna at hava tað fjálgt og ljóst um jólíni. Hetta er hin myrka ársins tíð, og er tað ikki hugnaligt at sita kvöldið við ein heitan eld? Ella vakna upp jólanáttina og siggja hitt blanka logið í lampuni? Eg má altíð strekkja meg í seingini, liggja og vakja eina stund og anda hátíðina frá náttini inn í meg. Og so sovni eg aftur við hesum friðaliga lagnum í sinninum. Tað er mær, sum óll verðin liggur við stillum andrátti í ljósinum.

Men nú má eg skunda mær — dagurin gongur — og mær leingist eftir dögurðanum. Eg fái jólarava til dögurða. Hann smakkar! Tað er ein stórvir ravi, og hann er feitur og væl turkaður. Vit finga flundruna í adventini. Hon mundi vera væl til aldurs, so grá oman eftir bakinum.

Tað var eitt baks at fáa hana inn. Hon breyst, so hon mundi sorlað bítin. Var undur í at hon leikaði í: liggja har gomul og friðalig og njóta sín aldurdóm, og so skammiliga verða tikin sum á buri, álað sundur og hongd upp til jólaravar. Eitt levnað, ið skapningurin fírir!

Ein sannur kunstur er nú at seta roka. Hann eigur at verða bygður sum eitt torn. Og torvurnar fram við mugu standa væl. Og so fáa lagað nógv av smáum í miðjuna. Ein kennir seg vaksa upp at bera leyp við slíkum stásiligum roka! Men nú fari eg undir. Eg má seta stavin væl í jörðina, tí hált er. Tað brakar í kavanum. Hetta er gott gangi. Ein kennir seg mennast av kavaveðri, tað bítur í kjálkarnar. Og so at kenna seg at bera til hátíð! Ja, er tað ikki sum ein kenla av offurtænastu í slíkum? Í gomlum dögum tá ið tey rúgvaduð um altarinu og drógu saman til eld og offur. Var ikki stór hátíð í slíkum gerðum? Nú beri eg torv til eina hátíð at gera hátíðarmatin við og hita upp bústaðin við, tí hitt ytra, hitt sjónliga skal hava sítt.

Og eg siggi nógvir aðrar menn koma oman tær hvítu brekkurnar eisini berandi hugar rokar. Brenni til offureldar. Eg fari at hugsa, at soleiðis skuldu teir stóru, sum ráða fyri ríkjum og londum komið: sáttliga eftir hvítum kava berandi brenni til offurs. Í friði skuldu teir bygt altar, og so skuldu teir kynt eld og offra á altarinum. Til ókendan Gud stóð einaferð á einum atllari. Á hesum kundi staðið: Til friðarins Gud. Sjón mín fer at víðka seg, so eg siggi víða hvar á teimum sujóhvítu brekkum altar og roykin frá teimum hevja seg upp móti hesum frostblanka loftinum.

Men tankarnir sveima sum kavaflykrur. Tað fer at afta degi, hugsi eg. Luftin dimmist, og nú verður brátt heilagt. Klokkan í kirkjutorninum fer at ringja. Tað er nú eitt merkiligt ljóð slík klokka kann hava: so syngjandi og órógvu mikilt tað kann fara um alt bygðalagið. Sum njellir tað ein inn at sálini. Einkí undur í, at heidnir menn her í Norðanlondum fírnaðist mest klokkljóðið. Teir noktaðu teim kristnu at hava torn og klokku í teimum fyrstu kirkjunum: hinir gomlu gudarnir fóru at ræðast, tá ið klokkan ringdi, og flýddu!

Nú eri eg tætt at górdum. Eg havi fótad mær væl, eingin torva er farin av tí høga rokanum. So, nú dettur hatta kvæðið, eg ætlaði at læra meg og kvøða í dansinum annað jólakvöld, mær í huga. Tað er Margreta í Nor-uesi. Tað er langt kvæði, men mær hevur dámað tað so væl altíð. Tað er stórt stríð at læra seg uttanat so langt kvæði. Ófórt tol og minni, tey gomlu hövdu, at tey skuldu goyma so nógv túsund órindi í hövðinum. Men tað loysir seg at læra. Tað er gott til at taka í ymiskum lötum.

»Meg droymdi eg var í Nornesi, har var vaksn viður, hjórturin við sítt fagra horn spælir for bergið niður«.

kvæði eg hart, tá ið eg lati portrið upp. Nú eri eg komin undir land við jólatorvinum, offurtorvinum, og nú fróist eg at smakka hin feita jólaravan.

Føroya Sosial-Demokrat ynskir lesarum sínum eini góð og gleðilig jól!

Palli Hendriksen

býráðsformaður

Á býráðsfundinum týsdagin fór formannsval fram. Núverandi býráð hevur sitið í trý ár. Fyrsta árið var Kjartan Mohr valdur til frim. við 5 atkv. Tvey tey seinnu árinu hevur atkvøðisgreiðslan staðið á jøvnum 4 og 4. Formannsvalið hevur tí farið fram við lutakasti og báðu ferðina hevur Kjartan Mohr verið hin heppni. Á hesum sinni fekk Palli 5 atkv. meðan Kjartan berri fekk 4 og var sostatt valdur. Til næstformann varð valdur Wenzel Petersen við 3 atkv.

Framman undan er Palli tingmaður javnaðarflokksins fyri Suðurstreyroy.

Vit ynskja honum til lukku við valinum og góða eyðnu við arbeiðinum í komandi ári.

Innflutningsbann

Landstýriskuungerð sigur: Óll innflytan yvirhóvur av djórum í lívi, húðum og skinnum, kjöti og kjótúrdráttum, eggum, eplum, frukt og grömeti, blomstrum og plantum, hoyggi og hálmi (eisini til innpakkingar) er forboðin, konservis undantikið. Eisini handelsfóður, korn og mjólk frá latndspórtum, ið eru sperraðir kemur undir sama bannið.

Hetta er orsakað av munni- og kleyvasjúkuni, sum í hesum dögum rakar grannalondini so hart.

Djórælakin held røðu um hetta evni í føroyska útvarpinum seinasta mikukvöld.

So segði Rikard Long

Undir viðgerðini av skattamálinum segði Rikard Long: Tað er gott, at teir, ið vit skulu forhandle við, ikki hoyra henda orðdráttin í dag.

Broytan av happadráttalógini

Happadrátturin hevur langt frá givið tað, ið vantað var. Nú er lógin broytt soleiðis, at prisurin á seðlunum er munandi minkaður. Áður kostaði heilur seðil 240 kr. Nú kostar hann 80 kr. Smærri seðlar fáast nú fyri 40 og 20 kr.

Seldir verða nú 1500 seðlar fyri 120.000 kr., meðan tann ætlaða sólan framman undan var 240.000 kr.

Seinast varð selt fyri 119.000 kr. í fyrsta flokki og 100.000 kr. í øðrum flokki.

Noreg vann markatrætuna

Dómur er nú fallin í norsku sjómarkatrætuni. Haagdómstólin hevur givið Noreg viðhald, soleiðis at sjómarkið verður sett til 4 fjórðingar í staðin fyri 3.